

Ένα παραμύθι για μεγάλους και παιδιά

“Σσσοούρλιμπο... Στον υγρό τόπο δεν γίνονται θαύματα”

Της Μαρίας Πανούτσου

Τα παιδιά πετάνε για πλάκα

Πέτρες

στους βατράχους

Οι βάτραχοι

πεθαίνουν στα σοβαρά

Erich Fried*

Το αμφίβιο ταξίδι ενός ανήσυχου βατράχου

Πρόσωπα

Γέρος γιατρός: Αγαπου/γιότρη

Νέος γιατρός: Ζαρού/τριλος

Μητέρα Βατραχίνα: Αλισι/βασατράχου

Βατραχάκι γιος: Κοκκινόο/πηδος

Κάποτε μια μητέρα, μια όμορφη τεράστια βατραχίνα, ξεψυχισμένη με μάτια μωβ από το κλάμα και με χτυποκάρδι τρελό από τον φόβο, διέσχισε μέσα στην νύχτα το ποτάμι, στο οποίο κατοικούσε, για να φτάσει στην άλλη άκρη του ποταμού γυρεύοντας βοήθεια.

Το μικρό αυτό ποτάμι, έμοιαζε με μακρουλό, αδύνατο άνθρωπο για αυτό και το φώναζαν οι κάτοικοι του χωριού πλάσμα. Το τρεχούμενο αυτό πλάσμα λοιπόν, είχε το όνομα Σσσοού/ρλιμπο. Έτσι φώναζαν οι βάτραχοι και το χωριό τους.

Κοντά σε ένα ξέφωτο που το σχημάτιζαν κάτι πελώρια κυπαρίσσια κι το γυρόφερναν πλούσια δένδρα με καρπούς, ζούσε ο γιατρός των βατράχων σε μια μικρή αυτοσχέδια λιμνούλα, που είχε φροντίσει να φτιάξει και να είναι εκεί το σπίτι του.

Το Σσσοού/ρλιμπο ήταν ένας παραπόταμος, ενός μεγάλου ποταμού με το όνομα Χρυσό/φτατριλάκι στην γλώσσα των βατράχων. Ένα μεγάλο ποτάμι που οι άνθρωποι, το ονόμαζαν Άραχθο. Την ήξερα αυτήν την περιοχή την είχα ταξιδεύσει πριν χρόνια.

Εκεί στο τέλος του μικρού ποταμού σε μια ακρούλα στην μικρή αυτοσχέδια λιμνούλα, ζούσε ένας νέος γιατρός που είχε σπουδάσει ιατρική κοντά σε έναν άλλο βάτραχο, που τώρα δεν ζούσε πια.

Αυτός ο γέρο- γιατρός – βάτραχος, είχε πολύ αγάπη από όλους τους βατράχους της μικρής κοινότητας του Σσσοού/ρλιμπο, όσο ζούσε και τον φωνάζανε Αγαπού/γιότρη γιατί αγαπούσε όλο τον κόσμο. Πέθανε σε μεγάλη ηλικία με ένα χαμόγελο στα χείλι. Αν σκεφτούμε ότι οι βάτραχοι ζουν περίπου από δέκα με σαράντα χρόνια ανάλογα το είδος, του βατράχου, ο γιατρός αυτός επειδή αγαπήθηκε πολύ, έζησε μέχρι τα ογδόντα του χρόνια.

Ο νέος γιατρός είχε και αυτός ένα περίεργο όνομα όπως όλα τα βατράχια που ζούσαν στο Σσσοούρλιμπο. Εκεί κοντά ήταν και μια μικρή φυσική λίμνη που επερχόντουσαν τα παιδιά του χωριού και παίζανε, δίπλα στην μεγάλη λίμνη που σχηματιζόταν λίγο πιο πέρα σε σχήμα καρπουζιού που την λέγανε `μην/σταματάς/να/βρέχεις κοντά στο παραπόταμο Μπαλντού/μανόκα, μια περιοχή με πολλά νερά και πολλή

βλάστηση. Στην μεγάλη λίμνη ζούσαν πολλά φίδια του νερού και λιμνόψαρα. Οι γάτες ακολουθούσαν τους ψαράδες στην λίμνη για να φάνε και αυτές κανένα κοκαλάκι ή μικρό ψαράκι.

Λοιπόν, ο νεαρός γιατρός με το όνομα Ζαρού/τρολο που σημαίνει αυτός που έρχεται για να σώσει, ήταν ένας όμορφος βάτραχος με πολύ γνώση γιατί είχε μείνει κοντά στο γιατρό Αγαπου/γιότρη, πολλά χρόνια και είχε μάθει όλα τα μυστικά της ιατρικής για τους βατράχους.

Τον νέο γιατρό βάτραχο τον ξεχώριζαν από μακριά, γιατί είχε ένα πολύ μεγάλο κεφάλι, γεμάτο όμορφες γαλάζιες βούλες.

Εκείνο το βράδυ κοιμόταν κουρασμένος στο νεροσπιτάκι του όταν έφτασε η μητέρα, η κυρία βατραχίνα με το όνομα Αλισι/βαατράχου που σημαίνει ...η μητέρα των πολλών βατράχων, γιατί πράγματι είχε 30 παιδιά.

Η Αλισι/βαατράχου κτύπησε την πόρτα που δεν ήταν πόρτα όπως έχουμε στα σπίτια μας, εμείς οι άνθρωποι, αλλά ένα λίγο χονδρό, παχύ, καφέ σκούρο πορτάκι, από ξύλο δένδρου, που είχε φτιάξει για το σπίτι του ο γιατρός βάτραχος.

Το σπιτάκι έπλεε πάνω στο νερό σαν μια μικρή ξύλινη βαρκούλα. Η βαρκούλα είχε μια σκάλα, ανεμόσκαλα μικρή και αυτή, για να φτάνει κανείς στο νερόσπιτο του γιατρού. Για άγκυρα είχε φτιάξει μια σειρά από πετρούλες πολλές – πολλές μαζί, δεμένες μια – μια, με ένα παχύ μακρύ μίσχο, και κρεμόντουσαν κάτω από το νερό της λιμνούλας, κάτω από το ελαφρύ ξύλινο σπιτάκι.

Με πολύ ορμή που σχεδόν άνοιξε η πόρτα και από το άνοιγμα φάνηκε ένας μικρός χώρος με ένα μικρό καντήλι στο κέντρο ενός μικρού τραπεζιού που έδινε ένα όμορφο απαλό χρυσό φως στο δωμάτιο. Ξαφνικά ο φόβος έφυγε από μέσα της και μια ησυχία απλώθηκε στην καρδιά της αλλά ο χτύπος τη καρδιάς της ήταν ακόμη γρήγορος, σαν να έτρεχε ένας τυφλοπόντικας.

Μπήκε με σταθερό βήμα αλλά σιγανά στο δωμάτιο. Στάθηκε στο κέντρο, κοντά στο τραπέζι και φώναξε το όνομα του γιατρού με ήρεμη φωνή. Η βατραχίνα άκουσε την φωνή της και τρόμαξε, τόση αγωνία και φόβο είχε η φωνή της.

Ο γιατρός που ήδη είχε ξυπνήσει από τον θόρυβο που έκανε η βατραχίνα όταν έπεσε πάνω στην πόρτα του σπιτιού του, πήγε να συναντήσει τον ξένο. Αναγνώρισε την βατραχίνα και παραξενεμένος την ρώτησε τι συμβαίνει και έρχεται τέτοια ώρα στο σπίτι του. «Δεν μπορούσατε να περιμένετε μέχρι το πρωί;» την ρωτά.

Η βατραχίνα ζήτησε ταπεινά συγγνώμη αλλά με σθένος τον παρακάλεσε να την ακολουθήσει και να πάνε στον νεαρό γιο της τον Κοκκινόο/πηδο που εδώ και μερικές μέρες έχει αλλάξει χρώμα και από πράσινος που ήταν, όπως όλα τα βατράχια στην δική τους κοινότητα, έχει γίνει ολοκόκκινος. Ο νέος γιατρός της εξήγησε ότι μπορεί να γίνει και κόκκινος γιατί όλα τα βατράχια είναι χαμαιλέοντες και αλλάζουν χρώμα όποτε το χρειάζονται.

Αλλά η μαμά βατραχίνα δεν της άρεσε η λέξη χαμαιλέοντας και δεν ήθελε να ακούσει την εξήγηση του γιατρού. Ο γιος μου, δεν τρώει, δεν βγαίνει έξω, δεν μιλάει, μόνο κάθεται σε ένα σημείο στο ποταμάκι και με χαμηλωμένο το κεφάλι κοιτάζοντας το νερό του ποταμού που κυλλά με σταθερό ρυθμό και βγάζει βροντερούς αναστεναγμούς, είπε κλαίγοντας στον γιατρό η μαμά βατραχίνα.

Ο Κοκκινόο/πηδος

Όμως ας αφήσουμε για λίγο την βατραχίνα και τον γιατρό και ας πάμε κοντά στο νεαρό βατραχάκι με το όνομα Κοκκινόο/πηδος που καθισμένο στην άκρη ενός πλατύφυλλου φυτού που το λένε Σιτρού/λάτικο... που σημαίνει το φυτό που στρέφεται γύρω από τον εαυτόν του, ένα καταπράσινο μεγαλόσωμο, ελικοειδές φυτό, πλούσιο σε φύλλωμα πλατύ, παχύ και πυκνό, με υπερπράσινο χρώμα. Το βατραχάκι ο Κοκκινόο/πηδος, κάθεται εκεί ακίνητο σαν

αγαλματάκι και κοιτά με σκυμμένο κεφαλάκι το νερό του ποταμού, θολό, πράσινο, σκοτεινό, να κυλά απαλά.

Μέσα στο σκοτάδι της ώρας, το κόκκινο χρώμα από το σώμα του φαίνεται τόσο καθαρά, σχεδόν λαμπύριζε καθώς καθρεφτιζόταν στο θολό ποτάμι. Ο Κοκκινόο/πηδος σκέφτονταν με λύπη ότι τώρα που μεγάλωσε δεν του άρεσε τίποτα γύρω του και όσο περνούσε ο καιρός ούτε ένα τόσο δα μικρό πραγματάκι, δεν του κινούσε την προσοχή. Ούτε να φάει ήθελε, ούτε να πει. Δεν του άρεσε το παιχνίδι με τα άλλα βατράχια, τσακωνόταν συνέχεια και κοκκίνιζε τόσο, που να τώρα πια είναι συνέχεια κόκκινος. Στην αρχή κοκκίνιζε πότε – ποτέ μα τώρα έχει μείνει κόκκινος, ένα κόκκινο, που δεν μπορούσε να μείνει απαρατήρητος με τέτοιο χρώμα στο μικρό του σωματάκι.

Ντρέπεται να είναι μαζί με τα άλλα βατράχια. Όλοι πράσινοι και αυτός με αυτό το χρώμα που δεν ταιριάζει και με την φύση του ποταμού, ένα κόκκινο έντονο βαθύ και ε ν ο χ λ η τ ι κ ό, έτσι το έβρισκε αυτός το χρώμα που έβαψε το κορμάκι του. Είχε ανησυχήσει και τους γονείς του και τα αδέρφια του. Και ο καλός γιατρός ο Αγαπου/γιότρης δεν ζει πια, που σ' εκείνον θα μιλούσε, δεν τον ντρεπόταν, σίγουρα θα πήγαινε να του μιλήσει. Να του τα πει όλα. Δεν ήξερε τι να κάνει. Ήταν σαν να έχει σταματήσει η ζωή του. Και το χειρότερο δεν έβλεπε πια όνειρα. Θυμάται τα όνειρα που έβλεπε και που τον ταξίδευαν σε τόσα μέρη. Δεν ξέρει πως γινόταν, αλλά γινόταν. Ευτυχώς η μητέρα του δεν κατάλαβε τίποτα, ποτέ.

Μια φορά.... στην έρημο θυμάται και χαμογελά μόνος του, έψαχνε τις σαύρες της ερήμου ή μια όαση να δροσιστεί λίγο και θυμάται μια φορά, που παραλίγο να πεθάνει σε μια έρημο από δίψα. Ή ένα άλλο όνειρο, όταν ένα πουλί ήρθε και τον πήρε με τα φτερά του και τον σήκωσε και ταξίδεψε μαζί του για μέρες πολλές και είδε από ψηλά όλη την γη. Το πιο όμορφο όνειρο, ήταν και το πιο παράξενο. Ήταν λέει κλέφτης και έκλεβε σταφύλια από ένα κτήμα μεγάλο σαν μια θάλασσα.

Είχε γεμίσει την αγκαλιά του με σταφύλια και συγχρόνως έτρωγε ρόγες και του άρεσε που έσπαγαν μέσα στο στόμα του, αφήνοντας το πολύτιμο υγρό τους. Γι' αυτό τον πονάει αυτό, πιο πολύ από όλα. Το να μην βλέπει όνειρα.

Ο ΦΌΒΟΣ

Θυμάται πως μόλις πήγαινε να βρεθεί με άλλα βατράχια, το χρώμα το κόκκινο ερχόταν στα μάγουλα του και μετά σιγά -σιγά κοκκίνιζε όλο του το κορμί. Τα φρίκη! Τότε άρχιζε να πηδά σαν τρελός δεξιά και αριστερά μέχρι που χανόταν από τα μάτια των άλλων βατράχων που έτρεχαν λυπημένα να τον βρουν.

Ήθελε να ζητήσει την βοήθεια τους αλλά φοβόταν και ντρεπόταν. Φόβος ή ντροπή δεν ήξερε τι ήταν όμως είχε απομονωθεί από όλους και όλα Τι να κάνει αναρωτιόταν. Τι να κάνει

Έτσι από τρεις μέρες τώρα έφυγε από το σπίτι και βρήκε καταφύγιο σε αυτό το φιλόξενο φυτό. «Δεν μπορώ άλλο» σκεφτόταν με λύπη ο Κοκκινόο/πηδος. Θυμόταν πως όταν ήταν πιο μικρός γελούσε πιο πολύ, τραγουδούσε με τα άλλα βατράχια και χαιρόταν με όλα τα αστεία των φίλων του, χαιρόταν το νερό τον ήλιο και τα άλλα πλάσματα του ποταμού και του αέρα. Του άρεσε ιδιαίτερα το φεγγάρι και τα άστρα και τις νύχτες τις υπεραγαπούσε αλλά τώρα όλα τα βλέπει μάταια και εκνευρίζεται με όλα και όλους. Και φοβόταν για την ζωή του, φοβόταν ότι άλλαξε το χρώμα του γιατί σε λίγο θα πέθαινε ότι ήταν μια προειδοποίηση. Προσπαθούσε να καταλάβει τι λάθος έχει κάνει και αν φταίει αυτός ή τι άλλο μπορεί να συμβαίνει. Η κυρία Αλισι/βαατράχου και ο γιατρός Ζαρού/τρολο έμειναν σιωπηλοί. Η βατραχίνα περίμενε την απάντηση του γιατρού.

Ο νεαρός γιατρός της είπε «θα περιμένουμε να ξημερώσει και μετά θα βρεθούμε εκεί που είναι ο μικρός σας γιος. Η βατραχίνα δεν απάντησε. Έσκυψε το κεφάλι της ανήσυχη, ψιθύρισε ευχαριστώ και έφυγε από το νερόσπιτο του γιατρού.

Καθώς γυρνούσε στο σπίτι της έκατσε πάνω σε ένα βραχάκι που ήταν γεμάτο με νούφαρα- αγαπούσε πολύ τα νούφαρα- αλλά εκείνη την στιγμή δεν τους έδωσε καμία σημασία έκατσε πάνω τους και τα ζούληξε έτσι μεγαλόσωμη που ήταν και κοιτούσε τον σκοτεινιασμένο ουρανό.

Εκείνο το βράδυ δεν είχε φεγγάρι και το σκοτάδι ήταν βαθύ. Έκατσε στο βραχάκι και περίμενε να ξημερώσει. Δεν ήθελε να γυρίσει σπίτι της. Εκεί που καθόταν, ένα μικρό φίδι των ποταμών, που ήταν φίλος του γιου της αλλά η μαμά βατραχίνα δεν το ήξερε, εμφανίστηκε μέσα από το νερό και η βατραχίνα φοβήθηκε πολύ αλλά το νεαρό φιδάκι πρόλαβε και της φώναξε: «είμαι φίλος του γιου σας, ξέρω που είναι, είναι καλά» και το φιδάκι χάθηκε κάτω από του σκούρα νερά του ποταμού. Η μαμά Βατραχίνα έμεινε εκεί μέχρι να χαράξει και να βρεθεί με τον γιατρό και να σκεφτούν τι θα κάνουν.

Το χάραμα ο γιατρός και η μητέρα βατραχίνα ξεκίνησαν να βρουν το μικρό βάτραχο. Όμως ο μικρός βάτραχος είχε φύγει και τότε η βατραχίνα κατάλαβε ότι το μικρό φιδάκι ήξερε την αλήθεια. Ο γιός της την νύχτα αποφάσισε να ταξιδεύσει μακριά από το χωριό του. Είχε ακούσει ότι στο τέλος του ποταμού κοντά στην θάλασσα υπήρχε μια κοινότητα βατράχων με άλλο χρώμα με το χρώμα της γης καφέ και λίγο πιο πέρα έμενε μια άλλη κοινότητα βατράχων που ζούσε σε μια μικρή λίμνη λίγο πριν βγουν όλα τα νερά του μεγάλου ποταμού, στην θάλασσα και εκεί ζούσαν κάτι μεγάλοι βάτραχοι που έμοιαζαν με το χρώμα το δικό του, κόκκινοι.

Όλα αυτά τα είχε ακούσει από τον γέρο σοφό γιατρό, όταν τους έλεγε διάφορες ιστορίες για την φυλή τους τα βατράχια και πόσα είδη υπάρχουν με πόσες και τι είδους διαφορές.

Τα θυμήθηκε όλα αυτά και αισθάνθηκε καλύτερα σαν να του έρχονταν σιγά σιγά η απάντηση και του αισθάνθηκε για πρώτη

φορά μια ντροπή. Πώς μπόρεσε και δημιούργησε όλη αυτήν την αναστάτωση στους δικούς του.....! Σκεφτόταν πιο πολύ την μητέρα του και τον πατέρα του αλλά σίγουρα όταν γυρίσει από το μεγάλο του ταξίδι θα τους τα εξηγήσει όλα και θα είναι καλύτερα από πριν. Τώρα όμως έπρεπε να φύγει να γνωρίσει και άλλους τόπους. Και ο γέρος γιατρός είχε ταξιδεύσει πολύ και είχε και αυτός αλλάξει πολλά χρώματα όχι μόνο ένα όπως αυτός, αλλά αυτό του το είπε ως μυστικό και δεν έπρεπε να το μαρτυρήσει σε κανένα.

Όλα αυτά ο Κοκκινόο/πηδος τα σκέφτηκε και αποφάσισε να πάει μόνος του να τα δει και ίσως να έβρισκε και τον λόγο του κόκκινου χρώματος που εδώ και κάποιους μήνες είχε βάψει το μικρό του παγωμένο σωματάκι. Καθώς έφευγε με πηδηχτά αποφασιστικά βήματα ένα παράξενο Κόασμα έβγαινε από το στόμα του ένα βαθύ κουάξ, κουάξ, κουάξ, που του θύμιζε τον γιατρό και τον πατέρα του και κατάλαβε ότι μεγάλωνε, έτσι του είχε πει η μητέρα του πως όταν θυμάσαι τους μεγάλους, μεγαλώνεις και όταν αλλάζει η φωνή σου είναι που μεγαλώνεις πιο πολύ. Κόασματα ακούγονταν για μέρες από το στόμα του, καθώς ταξίδευε προς την εκβολή του ποταμού.

Ο γιατρός όταν δεν βρήκαν τον μικρό βάτραχο στην κρυψώνα του στο όμορφο φυτό Σιτρουλάτικο είπε στην κυρία βατραχίνα: «Ο Κοκκινόο/πηδος σας θα έρθει γιατρεμένος. Τώρα έφυγε για ένα ταξίδι».

Βατραχίνα: Πως το ξέρετε;

Ο γιατρός: «Είναι φανερό θέλει να γνωρίσει και άλλους βατράχους πέρα από την μικρή μας κοινότητα. Θα γυρίσει δυνατός και χαρούμενος και κυρίως πράσινος». Και πρόσθεσε.

«Μην κλαίτε εκτός αν κλαίτε από χαρά (και της χαμογέλασε).

Η κυρία βατραχίνα πιο ήσυχη τώρα, είπε: «Και εγώ όταν ήμουν μικρή ήθελα να ταξιδεύσω αλλά δεν με άφησαν».

Ο γιατρός: «Βλέπετε, γι αυτό έφυγε χωρίς να σας ρωτήσει, γιατί και εσείς δεν θα τον αφήνατε.

Ο γιατρός και η κυρία βατραχίνα γύρισαν στο σπίτι τους ο καθένας χωριστά. Η βατραχίνα αφού ευχαρίστησε τον γιατρό γύρισε στο σπίτι της και είπε στον άνδρα της και στα αδέρφια του γιου της, που ήταν πιο μικρά, ότι ο μεγάλος αδελφός τους έφυγε για ένα ταξίδι αναψυχής και ότι θα γυρίσει χαρούμενος και πιο δυνατός και κυρίως πράσινος.

Επίλογος

Την ιστορία μου την είπε ο ίδιος ο ανήσυχος βάτραχος ο Κοκκινόοπηδος, όταν ένα βράδυ καλοκαιριού βρέθηκα κατά τύχη στα μέρη του για διακοπές, ένα βράδυ που βγήκα για μια μοναχική βόλτα κοντά σ ένα ποταμάκι.

Κάθισα σε μια πετρούλα στην όχθη του και κοιτούσα τα αστέρια ακούγοντας το νυχτερινό τραγούδι των βατράχων.

Και ξαφνικά στα πόδια μου κοντά βρέθηκε ένας πράσινος ήρεμος βάτραχος να με κοιτά περίεργα. Τόλμησα και τον πήρα απαλά στα χέρια μου.

Ήταν η πρώτη φορά που έβλεπα πραγματικό βάτραχο. Τον έφερα κοντά στο πρόσωπο μου. Ήταν παγωμένος όπως είναι οι βάτραχοι και καρδιά του χτυπούσε γοργά. Τον κράτησα απαλά και του μιλούσα σιγά και ο βάτραχος αφέθηκε στα χέρια μου. Μετά τον έβαλα στο στέρνο μου να ακούσει και αυτός την καρδιά μου. Και τότε άρχισε να μου μιλά και να μου λέει την ιστορία του*.

Πέρασαν χρόνια Είχα ξεχάσει τον φίλο βάτραχο. Ήταν κρυμμένος κάπου στην καρδιά μου. Βρέθηκα καλοκαίρι σε μια μεγάλη πόλη της νότιας Ευρώπης καλεσμένη από ένα φίλο. Με είχε καλέσει να γιορτάσουμε μαζί τα γενέθλια του. Μεγάλη χαρά. Ένα διήμερο ταξίδι για έναν φίλο. Στην τσάντα μου είχα πολλά μικρά δωράκια όλα ένα και ένα, σε μικρά σακουλάκια. Περισσότερο μνήμες παρά δώρα. Το ίδιο βράδυ μου ζήτησε να μου προσφέρει ένα δείπνο σε ένα ταϊλανδέζικο ρεστοράν. Μου είπε ότι εκεί η σπεσιαλιτέ τους ήταν βάτραχοι με μια ποικιλία από σάλτσες και βότανα. Τον κοίταξα ξαφνιασμένη και του είπα αν μπορώ να του διηγηθώ πρώτα μια ιστορία. Όταν τελείωσα, δεν είπε τίποτα. Με οδήγησε σε ένα ποταμάκι που ήταν εκεί κοντά. Βράδυ. Καθίσαμε στην όχθη πάνω στο υγρό χώμα και ακούγαμε τα βατραχάκια. Στην τσάντα μου είχα ακόμη ένα σάντουιτς από το αεροπλάνο. Το μοιραστήκαμε και χαμογελούσαμε ευτυχισμένοι μέσα στο δροσερό σκοτάδι.

©Μαρία Πανούτσου

Σημ.

1 * Erich Fried Μετάφραση από τα γερμανικά Αρτέμη Μαυρομάτη

2*Την γλώσσα των ζώων την μαθαίνεις μόνο να θέλεις πολύ να την μάθεις